

strante. Mnogo oseb je bilo lahko ranjenih. Neki učitelj pa je v grnci padel čez zid ter se tako težko poškodoval, da je drugi dan v bolnišnici umrl. Prva žrtev češke vsiljivosti! Ali bode ta mali, predrzni narod res celi državi komandiral? Ali bode ponovil husitske boje? Ako ne bodejo poklicani činitelji strogi, potem zna priti do hudih bojih.

Nobenih kontrolnih shodov. Deželno-brambeni minister je odredil, da se letos kontrolni shodi ne bodejo vršili.

Katoliški shod avstrijski, ki bi se imel te dni vršiti, se je v zadnjem hipu odpovedal. Zakaj? Slovenci in češki klerikalci so izjavili, da se ne morejo shoda udeležiti, ker preveč nemštvo sovražijo. Nam je seveda vse eno, ali se vrši ta „katoliški“ shod ali ne. Saj itak ni bil nikdar nič drugega nego navadna klerikalno-politična maškerada. Ali zanimivo pa je le, da se je shod odpovedal. S tem je namreč doprinese dokaz, da je zlasti slovenskim klerikalcem narodnostna gonja več vredna nego vsa vera in vso katoličanstvo. Vero rabijo ti ljudje le v politične namene, le kot agitacijo ali reklamo. V srcu jim je vsa vera deveta briga. Za vladu se jim gre, nikdar pa ne za katoličanstvo. In to se je treba zapomniti. Kajti isti klerikalci, ki so vrgli zdaj vso vero čez krov, bodejo zopet v času volitev vpili, da je vera v nevarnosti in da bode vsakega vrag yzel, kdor ne voli klerikalno.

Od denarja. Čuje se, da bomo kmalu nove komade kronskega denarja dobili. Napravilo se bode 2 kronske in 100 kronske komade. Da bi jih le mnogo bilo.

Električni promet. Na nekaterih državnih železnih se bode vpeljalo električni promet, ker je to z ozirom na dotične kraje bolj primerno. Zlasti se hoče to storiti na sledečih progah: Inomost-Lindau, Feldkirch-Buchs, Bregenz-sv. Margareten, St. Vid na Glani-Jesenice-Trst, Trst-Herpelje-Kozina, Bozen-Meran, Schwarzbach-Spittal, Beljak-Rožek, Mals-Landeck in Steinach-Puchheim. Te proge so skupno skoraj 1000 kilometrov dolge.

Poraba tobaka v Avstriji. Lanskih prvih devet mesecev se je v Avstriji prodalo 25.037 kg. tobaka za njuhanje, 508.952 kg. tobaka za kajenje, 417.261.464 smodk in 1.446.065.356 cigaret. Izmed tuzemskih specialitetnih vrst se je prodalo 60 kg. tobaka za njuhanje in 191.130 kg. tobaka za kajenje, specialitetnih smodk 1.872.801, cigaret pa 71.599.390. Za navadne inozemske vrste tobaka se je skupilo 86.783.452 K 11 v, za inozemske specialitete 2.262.241 K 16 v, za tuzemske pa 1.588.380 K 63 v. V primeri z isto dobo prejšnjega leta se je porabil letos tobaka za 5.911.065 K 12 v več.

Malo posestvo in živinoreja. Dostikrat se čuje od ljudi, ki ne poznajo razmer, trditvev, da malo posestvo nima ničesar od tega, ako so meje za uvoz tuje živine zaprte, temveč da koristi to edino veleposestnikom. Ta trditve je seveda popolnoma napačna in neresnična. Pri nas na Avstrijskem imata ravno mala in srednja kmečka posest največji interes na živinoreji. To dokazujejo n. p. sledeče uradne številke: Dne 3. junija 1902 štelu se je na Avstrijskem 9.025.208 komadov govede. Od teh odpadejo na posamezne velikostne razrede kmetijskih obratov:

Govede:			
do 1 hektar	428.454 komadov	=	4,6%
1 „ 2 „	812.553 „	„	9,1 „
2 „ 5 „	1.975.503 „	„	21,8 „
4 „ 10 „	1.616.774 „	„	17,9 „
10 „ 20 „	1.726.258 „	„	19,1 „
20 „ 50 „	1.493.417 „	„	16,6 „
50 „ 100 „	301.713 „	„	4,4 „
čez 100 „	679.536 „	„	7,5 „

Iz teh uradnih števil je torej razvidno, da pade v Avstriji največ živinoreja na posestva od 2—50 hektarjev, torej na male in srednje kmetije. Torej bi uvoz tuje živine v prvi vrsti male in srednje kmete prizadel in uničil.

Splošni štrajk v Belgiji je končal, brez da bi delavci kakšni uspeh pridobili. Stavkalo je skupno blizu 290.000 delavcev in to skozi 5 tednov. Troški tega štrajka znašajo gotovo čez 90 milijonov kron. Po našem mnenju nimajo taki splošni štrajki nobenega pomena in so le v škodo delavstvu. S takim nastopanjem se delavstvu bolj škoduje nego koristi. Na vsak način pa spada ta štrajk med največje gospodarsko-

politične boje, kar se jih je v dobi kapitalizma izbojevalo.

Obkradeni car. Tekom enega leta so po kradli uradniki v carjevih rudnikih zlata v Sibiriji okroglo 40 milijonov rublov vrednosti. Lepe razmere v hvalisani Rusiji!

Napad na carja. Dardanelski gubernator dobil je poročilo, da je dospel iz Odese neki anarhist, ki namerava na carja napad izvršiti. Več oseb se je zaprlo. Pravijo, da je 13 anarhistov, namenjenih, carja v Dardanelah napadeti. Vbogi car-batjuška!

Na Grškem podpisal je kralj na zahtevo upornih oficirjev dekrete, po katerih se cesarski principi od svojih vojaških poslov odslovijo. Čuje se, da bodejo principi v inozemstvo odpotovali.

Veleizdajniška razprava v Zagrebu traja še vedno. Doslej so končana dokazila in bodejo pričeli govoriti državnega pravnika ter zagovornikov. Potem pride do sodbe.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

V nemško šolo

pošilja vsak pametni človek svojega otroka. Kajti le v nemški šoli si otrok pridobi tistega znanja, katerega v življenju potrebuje. Ne pustite se od nasprotnikov ljudske izobrazbe prestrašiti. Štariši! Izvršite svojo sveto dolžnost!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. Občinske volitve za občino Gradišče so že pred duri. Treba bodev dobro paziti, kdo naj bo izvoljen? Kakor smo že zadnjič omenili, da spregovorimo par resnih besed. Evo tedaj: pred 10 leti bila je občina v naprednih rokah, bilo je vse v najlepšem redu pri mostovih, cestah in pri strelnih postajah. Poglejmo si pa zdaj to stvar, ko imajo občino sami prvaki v rokah. Mostovi so vsi podrti, kar pa je za ljudi in živino zelo nevarno. Ceste vse, zanemarjene, ko malo dežuje, pa uboga živina ne more niti polovnjaka vina speljati naprej. Ravno lepo gospodarstvo pri občini. Ljudje pa vendar povrh temu še plačujejo prav velike občinske doklade. Zadnjo nedeljo je se Zuren celo predrznil enega izmed naših vrlih naprednjakov do iz okna označiti. Dragi nam naprednjaki, tedaj, da ne bo tako zanemarjeno pri občini, vzdržite se, bote složni ter volite ednoglasno napredne možel.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Velečeno uredništvo! Ne mislite, da smo popolnoma zaspali; čeravno imamo veliko dela, vendar hočemo nasega mežnarčka Anza malo pokrtičiti. S tem imel si dragi Štajerc že opetovano opraviti. Priklatil se je pred par leti iz Haloz v naš lep miru podvrženi kraj. Ima pa čudne lastnosti. Vedno blodi o Štajercijancih, čeravno hodi k njim fehtat zbirco. Ako se ga opozorijo kaj, nadleguje dotične poštene osebe z grdimi nesramnimi pismami ter jim žuga z nevarno grožnjo: Anza, ali ne veš, da je to počenjanjev proti postavno? Pazi, da ne bodeš imel zaradi tega pri sodnji se zagovarjati. Gospod župnik se tako zanimate za vsako malenkost, posebnosti pa za politiko; dobro bi bilo ko bi Anzeka z naša zgrabili ter ga učili izobrazbe. Anzek nam redi svoje dolžnosti, potem se le blodi o Štajercijancih. Hvala Bogu, da nas bode v kratkem zapustil, bodejo ga že pri vojaki olike učili.

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. V zadnjem dnevniku „Štajercu“ prinesel je g. župnik J. Sušnik poročilo o članku: „Župnik proti cesarski slavnosti“, ter se potradil, da bi se kolikor mogoče opral. Zavijal pa jo je na vse strani po starih šolah. To priporočamo že leta sem in mislimo, navadi. Mi pa trdimo, da je bil prvi članek v „Štajercu“ v št. 35 resničen. Če se g. župnik in Koroskem v tem oziru na naši strani. Nemsklicje na 24 ostankov sveč, mu povemo daščina je potrebna v življenju in nemščino se jih ima mogoče še več; in če trdi da se godi iz zamore priučiti edino v nemški šoli. Ljudje a bliskoma odšli od župnišča, je ta izgovor smeja. Klemenčič na Ptujski gori seveda nočejo in šen. Zaigrali so en komad ter čakali; zaigrali menda tudi ne morejo nemščine, podučevati cesarsko pesem in zopet čakali, v farovžu je Smejna je trditvev, da se otroci v nemški šoli bila zmiraj tihota; potem so se le godci počasi — ponemčijo. Seveda, ko bi bili vsi taki znatodšli. Špejal pa je g. župnik skrivaj, ko je bila čaja, kakor n. p. ptujski prvak Senčar, ki je bil godba še pred šolskim poslopjem, ko potem po svoj čas nemško nacionalni „turner“, potem bi pihal v farovž ter se ni ganil. G. ž. trdi da ni bila stvar drugačna. Ali mi tega ne moremo res, da bi lansko leto na ta dan ne pel „lau-berjereti“, da bi otrok pozabil svoj materini jezik damus“; to mu tudi pritrdimo; pač ga pa ni zato, ker zna tudi nemško ali ker obiskuje dobro

bilo pred zadnjim letom in sicer v splošno ogorčenje ljudstva. Stisnil je tiho mašo brez žegna. Kako pa g. župnik cesarja spoštuje, služi v dokaz, da se je predrznil v priložnosti na prižnici z gromčim glasom dobesedno izbruhniti: „Jaz sem gospod, ne bojim se dekana ne škofa, vsak gospod celo cesar mora pred menoj tilnik upogniti“ (dobesedno). Mi se ne sklicujemo za pričo na 24 ostankov sveč in na oznanilne knjige Tom. G. pag. 188, temveč na žive priče ter označimo vsak ugovor za laž. Nadalje trdimo nasprotno župnikovem „popravku“, da je gola resnica, da komaj ko so stopili pustni norci pred farovž, je stopil iz farovža, se s tistimi žalaj, jih nagovarjal, jim postregal s pižajo in podaril z denarjem; dokaz žive priče! O porušenju okenj na farovžu, kakor se je poročalo, pa g. ž. v popravku nič ni omenil, — preiskava ni najšla storilce in splošno se govori in sumi, da so šipe domači potrli, potem pa skušali farane počrniti. Ravno tako kot pred več leti, ko je g. župnik 3 tedne po odhodu priljubljenega g. kaplana na prižnici surovo napal farane, da so g. kaplanu šipe pobili; dokazalo se pa je, da so farški domači to storili; seveda je bilo čez to ljudstvo razburjeno. G. župnik, odgovorite, da tudi to ni res! G. župnik podpisal je svoj popravek uradno, kar je smešno. Mi smo poročali o ž. Sušniku, ne pa o črešnjevskem župnem uradu, — to ne stoji v nobeni dotiki, — in če se pokrtiči zanimivo črešnjevsko farško morilo ali mož „šviga-švaga“ ali kak lažnjivec, pri tem se ne gre za napad častite duhovščine sploh ali za sveto vero, kakor neumno g. ž. Sušnik zmiraj trobi. G. župnik, kje pa so ostali važnejši popravki, s katerimi bi se oprala čast? Na svetlo z njimi. „Štajerc“ bode gotovo istic sprejel, — pa zamorec postaja tembolj črn, čimbolj ko se opira. Le glavo po koncu, s tem še človek tolaži! Mi pričakujemo popravkov.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Tudi letos bomo izdali tako priljubljeni abrom“

„Štajerc“ kmetijski koledar za leto 1910.

Tudi bode tretja izdaja našega koledarja. Doslej je bila naklada hitro razprodana. Vsled tega bomo letos najmanj 6000 izvodov natisnili.

Omenimo, da bode ta koledar zopet s tako lepim in obširno vsebino kakor prejšnja leta izšel. Obsegal bode zopet leposlovne kakor gospodarske članke in slike.

Posebno važno je tudi inzeriranje v našem koledarju. Priporočamo torej toplo vsem gostilničarjem, obrtnikom ter trgovcem, da inzerirajo v našem koledarju. Inzerate se sprejema najkasneje do 15. septembra.

Cena koledarja bode enaka. Kdor hoče koledar zanesljivo dobiti, naj se pravočasno oglasi in naj pošlje denar s poštino vred. Kdor bode 10 koledarjev prodal, dobi zopet enega zastonj.

Delujte, agitirajte za naš kmetijski koledar!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novice.

„Südmarkin“ list je baje „Štajerc“. Kdor tega ne veruje, čitati mora celjski „Narodni dnevnik“, katerega pesniška duhovitost smrdi že čez meje naše domovine. Zadnjič smo priporočali našim prijateljem, da naj iz praktičnih in kulturnih vzrokov pošiljajo svojo deco v nemške šole. To priporočamo že leta sem in mislimo, da je 30% slovenskega ljudstva na Štajerskem in Koroskem v tem oziru na naši strani. Nemsklicje je potrebna v življenju in nemščino se jih ima mogoče še več; in če trdi da se godi iz zamore priučiti edino v nemški šoli. Ljudje a bliskoma odšli od župnišča, je ta izgovor smeja. Klemenčič na Ptujski gori seveda nočejo in šen. Zaigrali so en komad ter čakali; zaigrali menda tudi ne morejo nemščine, podučevati cesarsko pesem in zopet čakali, v farovžu je Smejna je trditvev, da se otroci v nemški šoli bila zmiraj tihota; potem so se le godci počasi — ponemčijo. Seveda, ko bi bili vsi taki znatodšli. Špejal pa je g. župnik skrivaj, ko je bila čaja, kakor n. p. ptujski prvak Senčar, ki je bil godba še pred šolskim poslopjem, ko potem po svoj čas nemško nacionalni „turner“, potem bi pihal v farovž ter se ni ganil. G. ž. trdi da ni bila stvar drugačna. Ali mi tega ne moremo res, da bi lansko leto na ta dan ne pel „lau-berjereti“, da bi otrok pozabil svoj materini jezik damus“; to mu tudi pritrdimo; pač ga pa ni zato, ker zna tudi nemško ali ker obiskuje dobro